ეროვნული ბიბლიოთეკა

მწყემსი

ოფიციალური ნაწილი.

უმაღლესი ბრძანებანი.

შესახებ ხარჯისა შესანახად 1891 წლიდამ თექვსმეტის კრებულისა სუხუმის ეპარქიაში, აფხაზეთის და სამურძაყანოს სამრევლოებში.

სახელმწიფო საბჭომ, სახელმწიფოს საეკონომიოს დეპარტამენტში, განიხილა რა წინადადება წმ. სინოდის ობერ-პროკურორის ამხანაგისა, შესახებ ხარჯისა შესანახად 1891 წლიდამ თექვსმეტის კრებულისა სუხუმის ეპარქიაში, აფხაზეთის და სამურზაყანოს სამრეველოებში, დადგინა: მიეცემოდეს სახელმწიფო ხაზინიდგან ყოველ წელს 1891 წლიდამ შესანახად თექვსმეტის კრებულისა აფხაზეთის და სამურძაყანოს სამრეველოისთა, სუხუმის ეპარქიაში, ათას ორმეოცი თუმანი (10,400 მ.).—ეს ხარჯი მიეწეროს უწმიდესი სინოდის საფინანსო ეკონომიის § 6-ის 1-ს მუხლსა. აღნიშნული გრაფაწყვეტილებანი სახელმწიფო საბჭოსი 22 ივნერიდამ 1891 წლისა უმაღლესად დამტკიცებულ იქმნა.

უმაღლესი წყალობანი.

ხელმწიფემ იმპერატორმა, წარდგენისამერ უწმ. სინოდის ობერ-პროკურორისა მინისტრთა კომიტეტში, შუამდგომელობისა გამო მათის მაღალ ყოველად უსამღვდელესობისა, საქართველოს ექსარხოსისა, ყოველად უსოწყალესად ინება, 19 ივნერს, 1891 წელსა, თანახმად ამა კომიტეტის დადგენებისა, დაჯილდოვება.—

იმერეთის ეპარქიაში:

ა) ქუთაისის მაზრის, სოფ. კურსების მცხოვრებელის ფლეხის ლეონეს ბერეკაშვილისა ოქროს მედალითა წარწერით მასზე «ერთგულობისთვის», დასაკიდებლად სტანისლავის ლენტით ყელზე.

ბ) ეკლესიათა სტაროსტების: მწყანეყეთეელის წმ. მთავარ ანგელოსის ქ. ქუთაისის, ეკლესიისა, მოქალაქის ბლეხუა ჩირაძისა და რაკის მაზრის სოფლის ბუგეულის წმ. ღოთის-მშობლის ეკლესიისა ბლეგის სტეფანე ჭელიძისა ვერცხლის მედლებით წარწერით «ერთგულობისთვის», დასაკიდებლად სტანისლავის ლენტით ყელზე.

ჰენსიის დანიშვნა.

უმაღლესად დამტკიცებულის, 24 ოქტომბრიდამ 1876 წლისა, დებულებითი შესახებ უფლებათა და უადგილობათა პირთა, რომელნიც მსახურობენ სახელიერო სასწავლებელში, გორის სასულიერო სასწავლებელში მასწავლებლად ნამოფოს ნაგეორნი სოეეტნიკ, პაველ ბურჯანაძეს უწმიდესის სინოდის ობერ-პროკურორისაგან, 21 თებერვლისას ამა 1891 წლისა, დაენიშნა პენსია ოცდა-ათი თუმანი (300 მ.) ყოველს წელს, 14 დეკემბრიდამ 1890 წლისა.

ქართლ-იმერეთის უწმიდესის და უმამართველისის სინოდის კანტორისაგან.

პასუხად წერილისა სემინარიის მმართველობისა, 13 თებერვლიდამ № 89-ით *), ქართლ-იმერეთია სინოდის კანტორას აქვს პატეკი აღნიშნოს, რომ რ დავან შვილებს და შვილის-შვილებს მღვდელთა და დიაკონთა, ძალითა უწმიდესის სინოდის უქაზებისთა 11 ივლისიდამ 1866 წ. № 30-ით; 30 აპრილიდამ და 11 სექტემბრიდამ 1871 წ. № 27-ით და 31-ით და მუხლთა 502 და 511 კრებულისა სამართლის რჯულისთა, შესახებ წოდებათა, გამოცემულისა 1876 წელსა, აქეთ ერთგვარნი უფლებანი, ე. ი. უფლებანი მეორეს სასტეიერო მოქალაქეობისა, ამისათვის უფლებანიკი მათი შესახებ სწავლის ფასის შეტანისა, ეკლეტ ისინი ითვლებიან სასულიერო უწყებაში, უნდა იყენენ ერთნაირნი. ხოლო უკეთუ მამები მღვდლის შვილის-შვილებისანი (მღვდლის შვილები), თანანამდგომ თაეიანთის თხოვნისა, თუ განკარგულებითა სასულიერო მთავრობისთა, დათხოვნილ იქმნენ სასულიერო უწყებიდგან საერო უწყებაში, ან ითვლებიან, გერდა სასწავლო უწყებისა, სამოქალაკო სამსახურში, მაშინ მათი შვილები (შვილის-შვილები მღვდლისა) ეაკის შთამომავლობაში არ შეიძლება იყენენ განთავისუფლებულნი სწავლის ფასისაგან.

---

*) მაიტო რა მსჯველობაში უმაღლესად ბრძანება 20 ოქტომბრიდამ 1890 წლისა, შესახებ გადახდისა სწავლის საფასოდ სემინარიებში ოთხას თუმნისა ჭალიზედნი სხვა ნოდების მოსწავლეეთაკენ, სემინარიის მმართველობამ სთხოვა ქართლ იმერეთის კანტორას, რათა განეცხადოს: უნდა მიეთვალნენ კეთილ წოდებულნი მღვდლის შვილის-შვილნი სასულიერო უწყებას, თუ არა, რადგანაც უმაღლესის სინოდის უკაზში, 11 ოკტომბერს 1869 წ. № 30-ით, მღვდლის შვილის-შვილების შესახებ არა ეთქმის: სოლოდ თუ რომ სეზარდა მიეთვალნენ, მაშინ რა ნიშნავ: კაცის შთამომავლობა ბრტყა; თუ ქალის შთამომავლობისაგ.

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲘᲠᲘᲜᲯᲣᲚᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲬᲘᲠᲘᲚᲘ ᲣᲬᲛ. ᲡᲘᲜᲝᲓᲘᲡ ᲛᲝᲑᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲗᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲚ ᲛᲝᲒᲖᲐᲓᲘᲗ ᲣᲘᲡᲐᲛᲦᲕᲔᲚᲝᲒᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲗᲐ ᲔᲙᲚᲔᲡᲘᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲐᲦᲐᲚᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲓᲘᲗ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲗ.

1865 წელს უმაღლესის ნება-რთვით შესდგა ცალკე კომმისია, გასარჩევად და აღსაწერად სინოდის არხივისა. აწ, თანახმად უწმიდესის სინოდის განკარგულებისა, ეს კომმისია აღგენს კიდეც «ᲠᲣᲚᲘᲡ ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲚᲘ ᲛᲐᲠᲗᲚ-ᲛᲐᲦᲐᲠᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲗᲘᲡᲗᲘᲡ ᲐᲦᲡᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲬᲛᲘᲓᲘᲡᲗᲐ ᲬᲘᲗᲚᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐ» და «ᲐᲦᲬᲔᲠᲐ ᲣᲬᲛᲘᲓᲘᲡᲗᲐ ᲡᲘᲜᲝᲓᲘᲡ (ᲐᲛᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲘᲗᲗᲐ». ᲐᲛᲘᲗᲐᲒᲐᲜ ᲯᲔᲠ ᲐᲛᲑᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ: 7 ᲢᲝᲛᲘ «ᲬᲘᲗᲚᲘᲗᲐᲜᲐ ᲠᲣᲚᲘᲡ ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲚᲘᲡ» ᲓᲐ 6 ᲢᲝᲛᲘ «ᲐᲦᲬᲔᲠᲐᲗᲐ», ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲒᲐᲜ ᲨᲔᲪᲘᲠᲘᲚᲘᲐᲠᲘ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲐᲠᲗᲚᲛᲐᲦᲐᲠᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲡᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲡᲣᲚᲘᲔᲠᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲚᲛᲐᲦᲐᲠᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲡᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲬᲔᲠᲐᲗᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲘᲜᲝᲓᲘᲡ ᲬᲘᲗᲚᲔᲑᲘᲡ (ᲐᲛᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲘᲗᲗᲐ». ᲐᲛᲘᲗᲐᲒᲐᲜ ᲯᲔᲠ ᲐᲛᲑᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘᲐ: 7 ᲢᲝᲛᲘ «ᲠᲣᲚᲘᲡ ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲚᲘᲡ» ᲓᲐ 6 ᲢᲝᲛᲘ «ᲐᲦᲬᲔᲠᲐᲗᲐ», ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲒᲐᲜ ᲨᲔᲪᲘᲠᲘᲚᲘᲐᲠᲘ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲡᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲡᲣᲚᲘᲔᲠᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲚᲛᲐᲦᲐᲠᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲡᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲡ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲦᲬᲔᲠᲐᲗᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲜᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲜ ᲣᲛᲐᲦᲕᲔᲚ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მწყემსი

მე ვარ მწყემსი კეთილი: მწყემსმან კეთილმან სული თვისი დაჰსდგა ცხოვართათვის. (იოან. 10—11).

ვმოვე ცხოვარი ჩემი წარწყმედული. ძიერთ იფოს სიბრალული ცათა შინა, ვრთისათვის ცოდველისა. (ლუკ. 15—4).

მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშურალნი და ტვირთ-მძიმენი და მე განგისვენო თქვენ. (მათ. 11—28).

№ 8 1883-1891 30 აპრილი.

გაზეთის ფასი:

(ამ წყვმსი)		(მწყემსი) რუსული გამოცემით	
12 თვეში	5 მან.	12 თვეში	6 მან.
6 —	3 —	6 —	4 —

ფულისა და წერილების გაგზავნა შეიძლება ამ აღრესით *въ Керчь, Въ редакцію „Мисемси“ и „Пастырь“.*

სწორედ მწვანიერი განაკრგულებაა.

ჩვენ არა ცოტხელ მიგვიქცევია მთავრობის და ზოგიერთთა მოთავე პირების ყურადღება ჩვენი გიმნაზიების საღმრთო სჯულის მასწავლებლების უზომო და არა ჩვეულებრივ სამსახურზე. ეი საქმე რაშია. ყველამ იცის, რომ დღემდის ჩვენს გიმნაზიებში ხშირად საღმრთო სჯულის მასწავლებლებად ინაშნებოდენ საკათედრო და სამრეველო ტაძრების წინამძღვრები. ეს პირნი ერთსა და იმავე დროს შტატის ორ თანამდებობას ასრულებდენ და ორივე ადგილს ჯამაგირებს იღებდენ. ზოგიერთ ადგილს ეს პირნი ამასაც არ სჯერდებოდენ და მზად იყენენ, რომ მესამე და მეოთხე ადგილსაც მიეღოთ შტატის თანამდებობა. ყველასათვის ცხადია, რომ ერთსა და იგივე პირს ერთსა და იმავე დროს ორი და სამი შტატის თანამდებობაზე სამსახურის რიგიანად აღსრულება არ შეუძლია. ჩვენ ყოველთვის გვიკვირდა და დღესაც გვიკვირს, თუ როგორ ასრულებენ ეს პირნი თავიანთ მოვალეობას მათდამი რწმუნებულს ეკკლესიებში და ამავე დროს გაკვეთილების მიცემას ორ-სამ ადგილს. ყველასათვის ცხადია, რომ ამ პირთ ერთსა და იმავე დროს სხვა და სხვა თანამდებობაზე რიგიანი სამსახურის გაწევა არ შეეძლოთ. მაგრამ მათ ხელს უწყობდა ზოგიერთი სასწავ-

ყველა სტატუები და ყორრესპონდენციები, რომელნიც იქმნებიან დასაბეჭდავთა გამოგზავნილნი ერეკლიდ და ალსაგებად უნდა იყვნენ ბატონრთგან ხელ-მოწერილნი.

სტატეა, რომელიც არ დაიბეჭდება, ს

ლებლების უფროსებისაგან საღმრთო სჯულის აბუჩად აგდება. ამ უფროსებს უფრო დიდი ყურადღება ჰქონდათ მიქცეული კლასიკური ენების სწავლებაზე და რას აკეთებდენ საღმრთო სჯულის მასწავლებელნი კლასებში, ამას დიდათ არ ნაღვლობდენ. ამავე დროს მრეველის მხრითაც არავითარი დრტვინვა და საყვედური არ ისმოდა, თუმცა მათი მუშემსნი მუყაითად და მეჯოგითად არ ასრულებდენ თავის მოვალეობას მთადმი რწმუნებულ ეკკლესიებში.

რამდენათაც კაკი ბეერ ჯამაგირს იღებს, იმდენათ ბეერი მოთხოვნილება უჩნდება. ამისათვის ზემო მოხსენებულნი პირნი მუდამ თავის შემოსავლის გადიდებაზე ჭფიქრობდენ. როცა თქვენ მათ თანამდებობათა აღსრულების სიძნელეზე ჩამოუგდიდით ლაპარაკს, გეტყოდენ: «ღვთის შეწევნით და თქვენის წყალობით, შეძლებისა და გვარად, ეეცდებითო».

ქანონით დაწესებულია, რომ ოცი და ოცდა-ხუთი წლის სამსახურის შემდეგ დადალულ მოსამსახურე პირთ ეძლევათ სრული ჯამაგირი პენსიად. ამაზე მეტი მოწყალება კიდევ იქნება! მაგრამ ამას ვინ ჯერდებოდა! ეს პირნი ისევე რჩებოდენ სამსახურში და ერთსა და იმავე დროს პენსიასაც იღებდენ და ჯამაგირებსაც. ამავე დროს მათდამი რწმუნებულ ეკკლესიებში დაწესებულ ჯამაგირებსაც ხელუხლებლად იღებდენ. ეს პირნი უკანონოდ რაცხდენ მათი ჯამაგირების შემცირებას, რადგან მათი ხარჯი ამ შემცირებას ვერ აიტანდა. მაგრამ იმას კი აღარ დაეძებდენ, რომ საქმის საზარალოდ ერთ კაცს ეკავა ორი-სამი კაცის ადგილი და სხვანი კი ულუმპოროდ რჩებოდენ.

ამგვარ შეუსაბამო საქმის მდგომარეობას ამას წინად ყურადღება მიაქცია უმაღლესმა სასულიერო მთავრობამ და მოახდინა შეკვნილი განკარგულება, რომლის ძალით საკრებულო და სამრეველო ტაძრების წინამძღვრებს აღეკრძალათ საღმრთო სჯულის თანამდებობის მიღება გიმნაზიებში. ეხლა ამავე საგნის შესახებ უწმიდესი სინოდისაგან გამოიცა უქაზი, რომლის ძალით საღმრთო სჯულის მასწავლებელნი, რომელთაც პენსია აქვსთ დანიშნული, დათხოვილ უნდა იქმნენ თანამდებობიდამ. მოგვყავს აქვე ეს დადგენილება:

«უქაზითა მთავს ამბერკატორებითა უდიდებულესობისა, უწმიდესმა და უმაღრეველესმა სინოდმა მოახმინა: სინოდის ობერ-პროკურორის წინადადება, 7 თებერვლიდგან ამ წლისა № 627—ით, შესახებ აღძრულის საერო განათლების სამინისტროსაგან კითხვისა, თუ რა რიგად უნდა მოვიღეს აღსრულებაში უქაზი სინოდისა, 26 მარტიდგან 1890 წ. №-ით 5, გიმნაზიების საღმრთო სჯულის მასწავლებელთა შესახებ. ბრძანეს: მოისაზრა რა აღძრული საერო განათლების სამინისტროსაგან კითხვა, და მიიღო რა მხედველობაში სასულიერო სამოსწავლო განმგეობისაგან წარმოდგენილნი ცნობანი შესახებ სასულიერო აკადემიების კანდიდატთა, რომელნიც, უკონლობისგამო თავისუფალი ადგილისა, არიან დაშთენილნი სასულიერო-სამოსწავლო უწყებაში უადგილოდ, უწმიდესმა სინოდმა მსაჯნა თავისს მხრივ გამოცემული საღმრთო სჯულის მასწავლებელთა წლის განმავლობაში მოუხერხებლად და განაწესა: 1) საღმრთო სჯულის მასწავლებელნი, რომელნიც უნდა დათხოვილ იყვნენ სამსახურიდგან, ძალითა უქაზისათა 26 მარტიდგან 1890 წ. № 5-ით, დარჩნენ, თანახმად აზრისა საერო განათლების სამინისტროისა, თავიის თანამდებობაზე წლევანდელის სამოსწავლო წლის დამლევამდე და 2) ეთხოვოს საერო განათლების მინისტრს მოახდინოს განკარგულება დათხოვილებისათვის გიმნაზიებში სამსახურიდამ წლევანდლის სამოსწავლო წლის გასულს იმ საღმრთო სჯულის მასწავლებელთაც, რომელნიც, საკვნიო ეაღის შესრულების გამო დაშთენილნი არიან გიმნაზიებში ხუთის წლით, რაისათვისაც ეაეველოს სინოდის ობერ-პროკურორს აკრობის გრაფს დ ელ ი ა ნ ო ვ ს, ხოლო საუწყებლად და სახელმძღვანელოდ სასულიერო განმგეობის მხრივ გაეგზავნოს ეპარქიის მღვდელ-მთავართა დამტკიცებული უქაზნი. მარტის 19-ა დღესა 1891 წელსა».

სწორედ სასიხარულოა, რომ ჩვენი უმაღლესი სასულიერო მართებლობა ყოველივე ღონე ხმაროს, რათა რიგიანი წეს-წყობილება დაამყაროს სა-

სულიერო უწყებაში და მასთან მკაცრ ყურადღებას აქცევს საერო უწყებაში მოსამსახურე სასულიერო პირთა მოქმედებას. სრული იმედია, რომ ეს განკარგულება გააცხოველებს საღმრთო სჯულის სწავლების საქმეს სასწავლებლებში და გზას გაუხსნის მრავალ ნიჭიერ და ენერგიულ მუშაკთა, რომელნიც ულუკმა-პუროდ არიან დაშთენილნი.

დეკ. დავით ღამბაშიძე.

სიკვდილი იუდა გამცემლისა.

ახალს აღთქმაში ორი მოთხრობაა იუდა გამცემლის სიკვდილის შესახებ. წმ. მახარებელი მათე (25, 5) ამბობს, რომ გამცემელმა დააბნია ვეცხლი იგი ტაძარსა მას შინა წინაშე მღვდელთ-მთავართა, და წარვიდა და დაიღრჩო. წმ. მოციქული პეტრე თავის სიტყვაში, რომელიც მან უთხრა 120 მორწმუნეთ მეთორმეტე მოციქულის არჩევის დროს ნაცვლად იუდასი, მოგვითხრობს იუდა გამცემლის სიკვდილზე შემდეგს: როცა მან (იუდამ) განსივნა და განსქდა შორის, და განიბნინეს ყოველნი ნაწლევნი მისნი (საქ. მოც. 1, 18).

საღმრთო წერილის განმმარტებელნი სხვა და სხვა ნაირად ხსნიან იმ უთანხმოებას, რომელიც, ერთის მხრით, არსებობს ამ ორ მოციქულის მოთხრობათა შორის იუდას სიკვდილის შესახებ. მაგრამ ამ მოთხრობათა შორის არავითარიმე უთანხმოება არ არის, თუ კარგად დაუკვირდებით საქმეს.

წმ. მახარებლის მათეს მოთხრობისაგან სჩანს, რომ იუდამ თავის მოსაკლავად აირჩია თავის დახრჩობა. მოციქულის სიტყვებს: «წავიდა და დაიხრჩო» ამტკიცებს ძველი დროის ზეპირ მოთხრობა, რომელიც დაწერილია აპოკრიფიულ ეპისტოლეებში. ნიკოდიმოსის აპოკრიფიულს სახარებაში, სხვათა შორის, სწერია შემდეგი საინტერესო მოთხრობა:

«როცა მღვდელ-მთავრებმა არ შეიწყნარეს იუდას წინადადება, მაშინ მან დააბნია ვეცხლი მათ წინაშე, და წავიდა სახლში, რომ გაეკეთებია თავდასახრჩობი ბაწარი. როცა სახლში მივიდა, იუდამ ნახა, რომ მისი ცოლი მამალსა სწვავდა შამფურზე. ცოლს უთხრა იუდამ: მომიძებნე ჩემთვის ბაწარი, რომ თავი დავიხრჩო, რადგან მე ამისი ღირსი ვარ. მე ნამდვილად გავიგე, რომ უმართლოდ გავეცი მასწავლებელი იესო. ის, ეს არის, წაიყვანეს პილატესთან, რათა სიკვდილით დასაჯონ, მაგრამ იგი მესამე დღეს აღსდგება და მაშინ ვაი ჩვენი ბრალი! ამაზე ცოლმა მიუგო იუდას: რას ლაპარაკობ, ნუ თუ მაგ გჯერა? როგორც ეს მამალი, რომელიც აგერ ცეცხლზე იწვის, არ აღსდგება, ისე არც იესო აღსდგება. სანამ ამ სიტყვებს გაათავებდა იუდას ცოლი, მამალმა გაიქნია ფრთები და სამჯერ დაიყივლა. ამ გარემოებამ კიდევ უფრო გააორკეცა იუდას შიში, მან მაშინვე გამოამარჯვა ბაწარი, გადიცვა კისერზე და ჩამოეკიდა ხეზე".

ამიტომ იუდა ყოველთვის გამოხატულია ჩამოკიდებული ბაწარზე, რომელიც მიბმულია რაღაცა ფოთლებით დაფარული ხის ტოტზე. ზეპირ-გადმოცემისაგან სჩანს, რომ იუდა ჩამოიხრჩო ხეზე, რომელიც იდგა ხრამის ნაპირას. ამბობენ, რომ ის ხე, რომელზედაც იუდამ თავი ჩამოიხრჩო, იყო ვერხვი, რომლის ფოთლები იმ დღიდგან მუდამ თრთოლავენ. ნახ-

©ეროვნული ბიბლიოთეკა

წავლნი შორნი კი ამ აზრის წინააღმდეგნი არიან და ამბობენ, რომ პალესტინაში სრულებით არ ხარობს ვერხვია. მაგრამ ეს აზრი შესაწუნარებელი არ არის. პალესტინაში ხარობს სხვა და სხვა გვარი ალვის ხე. სმიტის «დაბადების ლექსიკონში შორდაპირ არის ნათქვამი: «ალვის ხე, განსაკუთრებით ვერხვი ხშირად ხარობს მდინარეების პირად“.— პალესტინაში ალვის ხე იზრდება ძალიან მაღალი და აქვს სწორი და ურიგო დერო; მისი ფოთლების ქვედა პირი თეთრია, ამიტომ მას უწოდებენ ვერცხლის ალვის ხეს, რომ ამით გაარჩიონ იგი შავი ანუ თრთოლავი ალვის ხის—ვერხვისაგან, რომელის ფოთლები წაგავნან მცენარე თეთალოს ფოთლებს და მუდამ თრთოლავენ.

თუ იმ აზრს დავეთანხმებით, რომელიც ხალხშია გავრცელებული, რომ იუდამ ვერხვის ხეზე ჩამოიღრჩო თავი, მაშინ ადვილი გასაგები იქნება მოციქულის პეტრეს სიტყვები. ყველამ იცის, რომ ვერხვის ხის ტოტები ძალიან ადვილად იმტვრევიან და ცოტაოდენ სიმძიმესაც ვერ უძლებენ. ამიტომ ადვილად მოტეხედებოდა ის ტოტი, რომელზედაც ჩამოკიდებული იყო იუდა. სრულებით უადგილოა ის მოსაზრება, რომ ალბად ბაზარი, რომელითაც ჩამოკიდებული იყო ხეზე იუდა, გაწყდა, ან გაბერეს, როცა გამცემლის სხეულის ჩამოდება უნდოდათო, და ამიტომ იუდას სხეული დაეცა მიწაზე და გასქდა იგრო. ძალიან შესაძლებია, რომ ეს «დაწყევლილი ვერხვი» ხარობდა რომელიმე მთის მდინარის პირად, სადაც უეიტესად ხარობს ეს ხე და ხრამში ჩავარდნილი სხეული იუდასი უსათუოდ გასქდებოდა, როგორც ამას მოგვიხრობს წმ. მოციქული პეტრე, რომელიც ამბობს: «სამართალი გამცემელს გაუსქდა მუცელი და განიბნინეს ყოველნი ნაწლეანი მისნი».

ქრისტე აღსდგა!

ქრისტე აღსდგა! იხარებდით
ქრისტეს მორწმუნენი ერნი,
ქრისტე აღსდგა! განიბინნედ
მისი ორგული და მტერნი.

ქრისტე აღსდგა! ეშმაკები
განდევნა და გადაჭყარა,
ჯოჯოხეთი დაიქცა,
მორწმუნენი გაახარა.

ქრისტე აღსდგა! ანგელოსნი
იხარებენ ცათა შინა,
«ესე არს დღე ერთმშაბათი,
ვიხარებდეთ ამას შინნ“.

ქრისტე აღსდგა! გამოგვიხსნა,
ცოდვათაგან განგვამართლა,
ბნელში მყოფი სინათლეში
გაგვიყვანა, განგვანათლა.

ქრისტე აღსდგა! დაცემული
აღგვადგინა, აღგვამაღლა,
ეფემი, ჩვენთვის დახშული,
დაგვიბრუნა, განგვიახლა.

ქრისტე აღსდგა! დაგვიტოვა
მშვიდობა და მისი მცნება:
გიყვარდეთო ერთმანეთი;
ასე არის მისი ნება.

მისი მცნება დავიმარხოთ,
შევიყვარროთ ერთმანეთი,
შევიყვარროთ მამა, ძე და
სული წმიდა ერთი ღმერთი.

ჩვენ სუსტნი ვართ ბუნებითა
და დღითი დღე ვსცოდავთ მარად.
შევეყედრროთ მაცხოვარსა,
რომ ის გვაკვედეს მწედ და ფარად.

წმიდა, უბიწო ცხოვრება
ჩვენს თავს ვალად დაუდგინოთ,
ცოდვათაგან ვიხსნათ თავი
და დვთაებრივ აღვადგინოთ.

რაეფდენ სადაოსელი.

საისტორიო მასალა.

გუჯრები

(გაგრძელება *).

ნათლისმცემლისა.

1764 ქ. ჩვენ ყოველისა საქართველოსა და აღმოსავლეთისა კათოლიკოზ პატრიარქმა მეფის ძემ ანტონი ესე წიგნი მოგარეთეი ჩვენ სასოს მრავალ მთის მონასტერსა ნათლის-მცემელს და მის წინამძღეარს სიმონს [1]) და მათს კრებულთა რომ ჩემს ძმას მეფეს ირაკლოს მათს სიმაღლესაც გვერიგებინა და ჩვენ სამლოცველად და საგარეჯოდან ჩვენის სრეოდამენ წელიწადში ორი სასაღნე ღვინო მოერთმოდეს ნათლის მცემლის მონასტერსა და ოცი კოდი პური ჯიმითიდმე ჩვენის კოდის პურივდამენ მოგეეთმოდეს ამის მიზეზისაგანა რომ დიახ ავის დროსა და ლეკის ორეგისაგან დიახ საქმე გასჭირებოდათ თქვენს მონასტერსა და მას შინა მდგომთა კრებულთა და ეს ჩვენგან მორთმეული მცირედი შესაწირავი ყოველს წელიწადს უკლებლად მოგეერთმოდეს. დაიწერა წელსა ჩუჲ და თვესა ივნისსა ᲙᲖ-სა დღესა.

კათოლიკოსი ანტონი.

ქ. ჩვენ ყოველისა საქართველოს კათოლიკოზ პატრიარქი მეფის ირაკლის ანტონი ამ წერილს ჩვენცა ვამტკიცებთ თებერვლის Უ.

კათოლიკოზ ანტონ.

ნათლისმც. უდაბნო.

1779 ქ. ჩვენ სამეფოთის მეფის ძემ ალექსანდრემ ეს წიგნი და პირობა მოგვრთვთ ნათლის მცემელის უდაბნოს მამასა წმინდას ეფთვინს ასე რომე მანამდის ჩვენ ცოცხალი გახლდეთ იმ მონასტრის მადლით და თქვენის მადლით ნიადაგ წელიწადს ას მარჩილს თეთრს და ან ერთს ჯერს და ან ერთს იაბოს ამას უნაკლულოდ მოგვართმეედეთ ნოლმე ჩვენის საოხათ და ზორაეულის ხსენის საკურნელოდ. რომ მარად სასოება გვაქეს და დიდებულს მონასტერში და თქვენის სიწმინდეზედ თქვენც ჩვენი მლოცველნი ძლეეთს მიმართ მაეედრებელი უნდა ბძანდებოდეთ თქვენის კრებულითურთ როგორადაც თქვენგან ნაბოძები წიგნი გვიცხადებს და ჩვენგანაც ნიადგ წელს ეს ზემო ხსენებული მოსახსენებელი მოგერთმეეათ ᲐᲒᲘᲡᲢᲝᲡ ᲑᲔ ქორონიკონს (ᲨᲐᲖ.)

მეფის ძე ალექსანდრე. [1])

იოანე ნათლ. მცემ. მონასტერი.

1689 წ. ქ: ნებითა და შეწეეწინთ მღეთისათა ჩვენ მდივანბეგმან ბარძიმ მეირე ესე შესაწირავი მოგართვი და წლითი წლად მოგახსენე სულისა ჩვენისა სახსარად და დღეთა ჩვენთა კეთილად წარსამართებლად იოანენ წინა მორბედი უფლისაო მონასტერსა თქვენსა და ვინც იქ შეკრებულიეყენენ ჩვენგან მიერთმეოდეს ყოველს წელიწადს ოცდა ხუთი კოდი პური სამი სასალნე ღვინო ხუთი ლიტრა ზეთი ორი ლიტრა სანთელი იქ მდგომნი მწირეელნი ვინც მეიდელნი და მთავარ დიაკონნი იყენენ თორმეტ საუფლო დღეს ჩვენდა სასულიერიოდ და სადღეგძელოდ ქამს სწირეედენ და ამათ საწირავს ცალკე მივართვამთ იანერის Ა ქორონიკონსა ᲢᲥᲗ (1689). [2])

გრემისა.

1800 ქ. მათის უმაღლესობას ბედნიეროის ხელმწიფის წინაშე მოსახსენებელი მათის გრემისა მლოცველის გრემის კარის ეკკლესიის პაელე მღედლისა. მე რომ გახლდი ჩემი სამწუხაროსაც მამის ჩემის სამწუხაროც მიეცოთ. ამას ვეეედრები უსაშუალო გახლავარ ნეკრესელიზედ ერთი ოქმი მებრძოლს რომ მამის ჩემის სამწყსო მამეცეს დეკემბერის Ა ქორონიკონს ᲨᲘᲒ (1800) ჩვენ ყოველად სამღეედელო ნეკრესელი ამ ბრძანებას რომელიც მის უმაღლესობას მეფეს გიორგის უბძანებია ჩვენ მათის მლოცველისათვის ამისი

---

*) იხ. „მწყემსი“-ს № 6.

შენიშვნა. [1]) დ. ფეურეელიძე არ ახსენებს წარმოძღვრის სიტყვის და მაზეზს, რომელმც აიძულა ქართველიკოსი ანტონი შესაწირავი მოერთოა მონასტრისთვის (ძველ. ეკლ. გვ. 73).

[1]) შესაწირავი ამ გუჯრის მოქმედ დ. ფეურეელიძეს.

[2]) შესაწირავ ამ გუჯრისა ინახავს წიგნი დ. ფეურეელიძესა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოშლა და წინააღმდეგობას არც შეგვიძლიან და ხელსაც ვაწერ დეკემბრის 8 ქორონიკონს უპპ(1800) ნეკრესელი. [3])

მანდ ჩვენს ეკკლესიაში უნდა იყოს და იმყოფებოდეს ყმაც ჩვენი არს და ეგ ეკკლესიაც და მანდ გაგიწესებია და სამწესოც უსულბანთ უნდა მოსცე. რაც რომ ამის მამას სჭეროდეს. დეკემბრის 6 1800 წ.

გ რ ე მ ი.

1800 წ. ქ. ჩვენი ბძანება არის ნაზარ დაეთ მერმე გრემს ჩვენი კარის ეკკლესია რომ არის, მაგ ეკკლესიის წინამძღვარი არის დეკანოზი ხელაშვილი გიორგი ერის და მაგ საყდარში ყადიზათ პეტრე მღვდლის შვილი არის სხვის საქმე არაფისა აქეს ეგ პეტრე მღვდლის შვილი პაველ მღვდელი უნდა იყოს მთიბათვის 8 ქორონიკონს უპპ. შენ რომ მოგეწერა ეს ამისი პასუხი არის კურთხეული მეფეს გიორგის ოქმს დაეთ მაყაშვილთან მი წერილი.—[4])

[3]) მეფეს გიორგის ბძანებით ნეკრესელმა ეპისკოპოსიც და მისი უმეტეს მაჯალ მღვდელს უბოძა, რადგან მაჯალს მამას სწერია იგი. აქ ეხებიან ერის შემოხვეგას მეზეკედრეობათა თანმდებობის გადასვლასს. შეად. Крест. гр. ბგ. 88 и двор. гр. ბგ. 9, 11, 12, 14. და ჩვენი «ბაკანონთა სამართველოსა» ბგ. 120. ეს კითხვა იმდენად საუბრადღესაა, რომ საჭიროდ მიგვაჩნია მის ტაბულე წერილი ეთქვენთ.

დ. ფურცელაძეს ეს ბუკვრა არ აქვს დაბეჭდილი.

ხოლო კვალად ნეკლეთის ეკლეს ზეკით ადასტანს ერთეულს სასუკ-ბერეთს წუალი, გამამანარე დადგოთის და ამის შარის კეკვასს და მომდანარე გეთარეი წანანი მდინარეანი: ამ წუალზედ ანს ბერეი, რომელ ქმნეს ქალაქად ქორონიკონს 1466, შემდგომად კანდგომადებასს ეთხთ მეპატრონეთა და მეთოდენ მეუ... (ბ. ხუმტი, ეთოკრეთის ბგ. 316.

[4]) ეს ბუკვრი შეადგენს მეფის ბძანებას პეტრე მღვდლის თხოვნისაებურ. თავის განკარგულებას მეფეს მოგ ეზეკ სასრულეში ნაზარ დაეთ მაყაშვილის შეშეკეობით. ჩვენი უმაღლესი მთავრობის საქმის წარმოება ისტუტა.

დ. ფურცელაძეს არ აქვს მოგეგნილი ეს ბუკვრა.

ზოგან და ზოგან მეტრეული შესწორება შეეტანეს ბუკვრაში, რაც იგი დაბეჭდილ ზნელი ადმინისტრატეული ენით.

თ ე ო ლ ტ ვ ი ნ ა ს.

1790 წ. როდესაც მათმან უმაღლესობამ მეფემან საქართველოისამან ირაკლი მეორემან ინება და წინამძღურობა მიბოძა **თეოლტვინ** კარის ეკკლესიისა და გრემის ეკკლესიისა ამის წონა წელიწადს ამ კარის ეკკლესიაში იმყოფებოდა მღვდელი იოანე ხარსელი მეფისაგანვე დადგინებული სოფლის სასეთერით (?) აღიღა ხელი და ისევე თელვეს კარის ეკ-კლესიის კრებულთან ეკკლესიაში განწესებდა იოანე მღვდელი ხარსელი, დარჩა ის კარის ეკკლესია უძღ-ველოდ. მაშინ მიბრძანა მისმან უმაღლესობამან წინამძღვარო გრიგოლ ეტაფე და ერთი მღვდელი დაუდგინე ამ ეკკლესიასაო მე ბრძანებისაებრ გულსმოდგინე ეიქმენ და აღვასრულე გბოეე პატიოსანი მღვდელი პეტრე პრიელი მრხდომელი იყალთოს ეს ბატონის ბრძანებული გამოგიტანდე და შენც ინება აიყარე შენის ცოლით და შვილით და ყოველის შენის საცხოვრებლით მიხელელ და იმ ეკკლესიაში დასდეგ. ეკკლესიის ნარეა და ლოცეა განუწესე და რომელიც მღვდელობის წესია ისე მსახურნედ ეკკლეესიასა, ამ ეკკლესიის გაუკეთებინე მეეე ბარძიმეფეშ-ხუმი ეეეცხლისა თორმეტის თეშნისა და დასესდგი სა-ლიდებლად ჩვენის ხელმწიფისა რადგან შეეიქენ შენის იქ დაყენების მიზეზი და შენც გულს მოდგინე. იქმენ. ამი თვის ეს წერილი მოგეეე თუ შენს სახლში სამღვდელო კაცი არ აღიხოცოს ის ეკკლესია არ გამოგერთოს მისის უმაღლესობის ბრძანების გარდ. ეგრეეე არცა სხვათა წინამძღვართაგან. და რაც იმ ეკკლესიის შემოსაალი აქვს არცარა საქმე ისინთან აქვსთ სხვათა ეს წიგნი მტკიცედ მომიეია მე კარის ეკკლესიის წინამძღუარს გრიგოლს: პეტრე მღვდელი შენთვის და შვილთათვის ოკდომბერს ზ (7) ქორონკონს **უიგ** (1790) (ბეეედი) ქ. როდესაც კურთხეულმა მეფე გიორგიმ კარის წინამძღურობაში გიბოძა მაშინ ეს წერილი ამ პაველ მღვდელმა წარმომყენა გრიგოლ წინამძღვარს მიეცა ეს წერილი მეც ამისი თანხმა შეეიქენ რომ ამ პაველ მღვდლის მეტ მღვდელს იმ ეკკლესიაში საქმე არაეიანა აქვს, ამისი არის კურთხეულთ მეფეთაგან ნაბოძები და ჩვენც როგორც ამათ უბოძებეთ ის ბრძანება აღვეეე-სრულებია. იელისის კ (20) ქორონკონს **უპპ.** (1800) (ბეეედი)

კარის წინამძღვარი ეოეეეორ (?)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენ მეფე სრულიად საქართველოისა ირაკლი ბორე ვამტკიცებთ [1]) ამ წიგნსა გიორგობისთვის 16, 1795 წ. ჩვენ ბატონისშვილი იულონ ამ წიგნსა ვამტკიცებთ რაგვარათაც წინამძღვარს გრიგოლს დაუყენებია და შემდგომ მათს უმაღლესობას დაუმტკიცებია ჩვენც ისე დაგვიმტკიცებია და დაგვიყენებია ამ ეკკლესიაში სეკდემბრის 13, 1795 წ. (ბეჭედი)

1793 ქ: ღმერთო მათის დიდებულების ყოველად მოწყალის ხელმწიფის ქირი მიცეს თქვენს სამარადისოდ მლოცველს თქვენს საცოდავს მოხუცებულს წინამძღვარს თეოდოსს: უმოწყალესო ხელმწიფეო ჩემ მადლობა მოგახსენო ესე ეთორაესათვინ მოწყალებისა ყოველად სურეველ ეიყვე სიფლაგისა ჩემისა და აწ მებოძა. ღმერთმან ყოველთამან ადიდოს და აღაბალოს კეთილ მსახური სიმაღლე თქვენი ეთარი დაეთ და კონსტანტინენი ღვთის მოყვარეო მეფეო თუ დოდო აშენდება და ჩვენ მზა ეიყავეთ ვიდრე სიკეთილადმდე, და თუ არ იქნება აშენება ეეეედრებიმ ბით და ეით გარესჯას არ ჩამოერთოს ეს დოდოს მამაული და საქმე გაჭირებული აქეს ღღეს მონასტერსა და ამ მიზეზითა ძალით ეპბედავთ მოხსენებას, და ეეეედრებით მეც და ჩემთანა ეს ძმანიცა რომ უფერეს პირველის არ იქმნის და ნება თქვენს სიმაღლისაა უმოწყალესო ხელმწიფეო: ოკდომბერს: ია: ქორონიკონს **ᲣᲐᲘ** (1803) ქ: ჩვენ მაგიერად დაეთ გარესჯის წინამძღვარს თეოდოსს ასე უამბეთ მბრძ. როგორც ამ არხთი გითხოვნია წმინდის დოდოს, შემოსაეალი არ ჩამომართმეეია სრულებით ერთმა ბილო და (შეეგეტყუბინო) შემოსაელის ერთმა უნდა შეეგეტყუბინო. რომ იმისი მაგიერი იმ მონასტერსათვის კიდეე ჩვენ უნდა დაეფადეთ, ყოველად სამღიდელოე უფალო ნინო წმინდელო იოანე დოდოს შემოსაელი სრულებით წმინდის დაეთ გარესჯის წინამძღვარს თეოდოსს მოაბარე ახლაე ოკდომბერს ᲙᲔ ქორონიკონს **ᲣᲐᲘ** (ბეჭედი) ქ. ჩვენ ქართველოს უფლის წულ მეფის ძე გიორგი ამ ბატონის ძმის ჩვენის ბრძანებას ვამტკიცებთ ოკტომბრის ᲚᲐ [2]) ქორონიკონსა **ᲣᲐᲘ** (ბეჭედი გიორგისი).

---

[1]) დ. ფურტელაძეს არ დუბეჭდია ეს გუჯარი.
[2]) დ. ფურტელაძეს არ დუბეჭდია ეს გუჯარი.

ნინო წმანდა.

1757 წ. ქ. იდიდებოდეს ყოველად ყოველსა ერთობასა შინა სამობა, და ყოველად ყოველსა სამობასა შინა ერთობაჲ; თვისისა ერთობისა მიერ მოაცალთა განყოფაჲ, და სამობისა მიერ ყოველთა ერთობა მრავალთა ქმნულთა ზედა, და ყოველთა აგებულთა ზედა, რაიცა ყოველთა ღმერთთა ზესთა ღმერთი არს, და ყოველთა ერთთა ზესთა ერთ არს: და რომელისადმი ყოველთა ზოგადთა და კერძოთა შინა, და უკმთა უმეთა სხეულთა შინა, არსთა ძერათა გრძნობათა შინა, და მსიტყუთა სულთა და გონებათა შინა, თვისისა საწყაურისა ერთობა და შემმობა იდიდებდა მყოფობენა და ცხოველობისა წადილი ჯისახმოდებდა, და ელვა სურეველისა ზესთ ეთერისა, და ზესთ სამყაროისა და თვით მთ ძალთა და საყდართადმი, მიეფინება: მის საუკუნოისა ძალისათა და ზესთ საუკუნოისა ძალისათა რომელისა ხელეან ქმღეობისა პირველ ქმნისა და ვიდრე აღსასრულოადმი არსთა განზრახადა და განბრახეი უმჯობესსა ჩვენსა წინაეთ განაგებდეს: და რომელისა მიმართ დასაბამობით და საკუთრებით და ტომობით ვიდრე მე ჩვენი, და ჩვენ-თანაეე დაუმდაბლებელითა თანა დაგლახაკებითა თანად ჩვენთანაეს ღირსაცა მამაი მომამხსენეო ილოცეოდ სიტყვაი ზენო რომელი არს მახზეე ნებაი შენო, მან ჩვენცა მოგაუხსენა მონათა, თანა დგომითა ედ-ლისა ქალწულისა და ჩვენისა ეიტყეი მომეყოლისა ბუნებისა შორის ძალად უკუდაეებისასა მოკმედებად მომყვანებელისა მარიამ საკნოისა სძლისათ: ხოლო შეწეეენითა ყოველთა ხილულთა და უხილაეთა ძტერთა სძლე

ეროვნული

ლოთი მიერნი ჩვენსაზე დაოხრება და ტყეობა შეარე მას ჟამსა ქვეყანასა კახთასა ფრიად მოკლებული საეპისკოპოსო დაუშენი ეკკლესია ჭერემლისა სრულიად ოხერ და შენებულება ტაძრისა დაქცეული და ყოველად უკაცრულად იმყოფებოდა: რამეთუ მრავლითა ჟამითგანვე, პირველ ჩვენსა წარტყვევნილ და მოოხრებულ იყო: და ჩვენ მას ეკლესიასა შინა ეპისკოპოსი ძისი თეისსა საყდარს- ზედა მჯდომარე არა გვეხილა: ხოლო შემოსაეალნი და რაიცა სარკო მის ეკლესიისა თეისსა ადგილსა და სამწყსოსათა შინა აღიღებოდა, სრულიად ცუდად წარეგებოდა არც მის ეკლესიისა წარსაბაებელად და აღსაშენებელად წარეგებოდა, არცა მისთვის დიმარხებოდა: და ეინთგდან ესე ესრეთი იყო აღშენებასა და განახლებასა მისსა, ფრიადი ჭირი და სახმარი უუნჯა, და ესე არა ძალ გვედგა და უსჯულოთა მტერთა მარადის ზედა მოსელოისა და ბრძოლისაგან, მას შინა სამღუდელოთა ანუ ხაერათა მკეიდრობაი, არა იქმნებოდა: ამისთვის ესე ესრეთ განვიზრახეთ და განვეწყესეთ, რათა ეკლესიისა შემოსაეალნი ეერეთვე ეკლესიათა შეეძინებოდეს და ცუდად არა წარეეებოდეს: და ამის მიზეზისათვის სამთა ეპისკოპოსთა თეისსა ეკლესიასა შინა მყოფთა და შენთა და განკარგულთა განუწყალოეთ და ყოველივე საჭერემლოი, რაიცა შემოსაეალი იყო სამთა განუყავით ეითარეცა აქა აღგვიწერიეს, და მის საეპისკოპოსოსა სოფლისა და სამწყსოთა გამოსაღებათა და დოამათა და ყოველთავე საჭერემლოსა გამოსაეალთა ესე ეპისკოპოსსი აღიღებდეს, და თეისსა ეკლესიასა ახმარებდეს და მათს ზედა წარაეებდეს. გარნა ესეცა განჩინება და ბრძანებანი და გეიძს რათა ჟამი თუცა მოიწიოს და ოდესეცა ინებოს მეუფემან ჩვენმან ქრისტემან და მოიწყალებით მოხედეა ყოს და შშვიდობა მოჰფინოს რომელ მას ეკლესიასა შინა თეისსა ეპისკოპოსსა დადგრომა და მას შინა მეცადრობაი ძალ ედეას, თვინიერ ყოელისა ხუტეისა და ყოველსა ცილობისა თეისი მამული და სამწყსო და ოაიცა შემოსაეალი და სარგო მისი იყოს ყოველივე მის ეკლესიისა ეპისკოპოსსა მიეკეს უკლებად და უეცილებელად. და უსიტყეველად. ხოლო სამთა ამათ ეპისკოპოსთა ამბა ალაეერდელსა, ბოდბელ მიტროპოლიტსა და ნინო წმიდელსა მიეცა სამწყსო საჭერემლოც ესენი: უფალს ამბა ალაეერდელს ენდრონიკა შეიეს ნიკოლოზს ერეკო სამწყსო საჭერემლოსი სოფელი კონდოლო სრულიად: სოფელი კირის ხეეი სრულიად: სოფელი წინანდალი სრულიად: და სამწყსო და თავადის შეილი მამფრის შეილები: და ამას გარდა კიდეე სოფელი ეელის ციხე:. უფალს ბოდბელ მიტროპოლიტს ენისელთ მოურავიის ძეს იოანეს ერეკო ჭერემლის სამწყსო სოფელი ეეკჯინი სრულიად: თავადის შეილის ერასტის შეილებითა: და სოფელი ფზოველი სრულიად: თავადის შეილის მოურავის შეილებათა და სოფელი ზიარი სრულიად: თავადის შეილის ზურაბის შეილებითა: და ამას გარდა ქოდალა და მელაანი:. უფალს ნინოწმიდელს ტუსის შეილს ამბას ერეკო ჭერემლის სამწყსო კალაურში თავადის შეილები ეგინაძეები თეეთის ყმითა: და სახსარ ძეელ. თაგანვე ნინო წმიდლისა არის: და ამას გარდა სოფელი ურიათ უბანი სრულიად: სოფელი ჩუმლაეთ სრულიად და სოფელი ზეკანი თავადის შეილის ჯანდიერითა და გურჯანში მარტო თავადის შეილებიყმა და სახსარ ძეელთაგანვე ნინო წმიდლისა არის: ამას გარდა სოფელი კოშკი: და სოფელი დარჩიეთი: და სოფელი ჯალაბაური: და სოფელი შინოლიანი: წულთა ჩნდზ. ქორონიკონს უპი 445. თეეა ამ რილსა ია რიცხეს. [1]

1758 წ. ქ. ჩვენ კახთა მეფემან პატრონმან ირაკლი, ეიგულსმოდგინეთ და განეგიჩინეთ დაუშენ ჭერემის ქალაქ ეკლესია, და საჭერემლო მთა და მაღნარი ყოველად სამოდელოს ნინოწმიდელ მიტროპოლიტს ამბას მიეუყალობეთ: ეიდრე ქამადმდე აღმშენებისა მისისაკ; რათა შემოსაეალსა მას მთისასა, მხოლოდ ნინო წმიდელი აღიღებდეს და თეისსა ეკლესიასა ახმარებდეს. და სხეანი ეპისკოპოსნი არაეინ იყენენ. მაცილოველ მასა, ესრეთ დაგვიმტკიცებეს წულთა ჩნდპ თეესა თებერეალსა იგ, ქორონიკონსა უპმ. (ბეჭედი ირაკლისა).

---

[1] შეარეა ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

«Прав. Вѣстникъ»-ი დიდი მთავრობა ოდესაც თეოდორეს ასეულის ᲣᲐᲠᲧᲝᲤᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲓᲔᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲣᲐᲠᲧᲝᲤᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲘᲜᲐᲐᲠᲔᲑᲐᲨᲘ, რᲐᲖᲔ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲣᲣᲠᲬᲔᲠᲚᲘᲗᲘ ᲬᲘᲜᲐᲐᲠᲔᲑᲐ — ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲤᲘᲠᲪᲮᲚᲘᲗ — ᲩᲬᲔᲠᲓᲐ. ᲛᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐ ᲛᲘᲓᲐᲛᲓᲔ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲐᲜᲘ ᲗᲘᲗᲝᲔᲚᲘ ᲩᲘᲜᲐᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘᲡᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲚᲘᲜᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲚᲘᲜᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბესარიონ ივანეს ძეს ჩაჩანიძეს 50 კ., ამის ცოლს აღფთია ნიჯარაძის ქალს 50 კ., მეკონია ხარატიშვილის ქალს 60 კ., თეკლე ხარატიშვილის ქალს 20 კ., სალომე შარიქაძის ქალს 40 კ., თეკლე თამბუკაშვილის ქალს 20 კ., ხაფა ბოგვერიძის ქალს 50 კ., ირინე შარიქაძის ქალს 20 კ., ნიკოლოზ შარიქაძეს 30 კ., გოგიასა მასხარაშვილის 50 კ., ნინო ფეიქიძის ქალს 50 კ., თებრო ჭელეხაძის ქალს 55 კ., სიდონია შარიქაძის ქალს 15 კ., ასტანდარმა კვინიკაძის ქალს 40 კ., ბეგეთ ბერაძეს 40 კ.; თომა ხეკაძეს 40 კ.

ჯამი იყო 315 მ. და 97 კ. ეხლა არის სულ 326 მ. 47 კაპ.

***

მღვდლია გაბრიელ ჯიქიისაგან ჩვენ მივიღეთ შემდეგი წერილი:

ძმ. ოიდაკეტორო! უმარჩილესად გთხოვთ, ნება მიბოძოთ, რომ თქვენი გაზეთის «მწყემსი»-ს შემოწირბით გულითადი მადლობა გამოუცხადო ღუბერნიკი სეკრეტარს სოლომონ ნუტფორის ძეს ჯიქიას, (ნოტფორეოს შუგდიდის მაზრისას), რომელმაც შემოსწირა ჩემდამო რწმენებულ ეკლესიის ერთი გარდიმოსნა, ღირებული ოქ-და-ათ მანეთად».

***

სოფლის ჭალასთავის ₹ეთის-მშობლის ეკლესიის კრებული და მრევლი უაღლესთადგესს მადლობას სწირავენ ამავე სოფლის მცხოვრებს ბზნაურს მამეფარ დიმიტრის ძეს ტაკვაძეს, რომელმაც შემოსწირა ზემო ხსენებულს ეკლესიისა ორი ბაირალი, ღირებული 25 მანეთად.

სწავლა და მეცნიერება ქრისტიანობრივ სარწმუნოებასა და კეთილ-ზნეობაზედ.

პასუხი.

პასუხი არის უუდიდესი და უდიდებულესი დღესასწაული ქრისტიანეთათვის. იგი მოგვიგიფის ჩვენ იესო ქრისტეს გამარჯვებას სიკვდილსა ზედა, ჩვენს გამოხსნას, რომელმაც მოგვანება ჩვენ მკვდრეთით აღდგომა და საუკუნო ცხოვრება. ქრისტე, რომელიც აღსდგა საფლავთან, გვანიშებს ჩვენ კვდრეთით აღდგომასა; ქრისტეს აღდგომის დღიდგან ქრისტიანე კაციისათვის აღარ არსებობს სიკვდილი; ეროს მბრალდ განსვენებ ისეთისა და დასაწყისი საუკუნო ცხოვრებისა ჩვენი სულისათვის. სიკვდილი ალეფულ იქმნა ქრისტეს მიერ, ამ სასწაულებრივ მემთხეევაზე უზენესებენ ძველი აღთქმის წინასწარმეტყველნი. ხელისაგან ჯოჯოხეთისა ვიხსნნე ვიგი-ნი, და სიკვდილისაგან ვიხსნნე ეგენი; სადა არს ძალეკ შენი, სიკვდილო? სადა არს საფრტელი შენი, ჯოჯოხეთოო? ეტყვის წინასწარეტყველი ოსიი (XIII, 14).

მიღრმვილ მოგონსებენდეთ ამ შემთხეევათ, რომელთაც ეიხსენებენთ ჩვენ დიდებულს პასექს დღეს, ს

ცხოვრება არის სული აღთქმის ქეყნისადმი, საუკუნო ცხოვრებისადმი, რომელიც აღვითქვა ჩვენ იესო ქრისტემ. ამ ფრიად ძნელი მოგზაურობის დროს უფალი გვეფარავს ჩვენ თავისი ყოველად შეძლებლათ, გვასახლებს ჩვენ გზას თავის სჯულის ნათელითა, გვასაბრალებს ჩვენ ცხოვრების პურით. განა ეს ეკმესგვიანი ხოლმე ჩვენ ეპრაელებს ჩვენი ხშირი ღრტვენა-ფა და მეცრე სარწმუნოებით? როგორც ეპრაელნი იგინებდენ ხოლმე უფალსაცა ეგვიპტის ტყეთს საჭმელებს, ისე ჩვენც ხშირად ეჩურჩულენთ ძველთაგან სიმძიმენი და სიამოვნენი მოგზაურობისაგან და გვეკიზღვნება, რომ ჩვენს წინაშე არის მიზანი ჩვენი მოგზაურობისა—აღთქმის ქეყანისა, სადაც ბოის ქეშმარიტი და საუკუნო სიხარული?

შეგალი იესო ქრისტე, ლაზარეს აღდგომის შემდეგ მიეიდა იერუსალიმში პასექის დღესასწაულზე. მან იცოდა, რომ მოახლოებულნ იყო მისი ტანჯვა, ამიტომ მან ისურვა თავის მოწაფეებთან ერთად ძველი აღთქმის პასექის შეჭირვებაც; და იქვე სალმოზე შეასრულა ძველი აღთქმის პასექი: ზარეიბა მისი ხოროცით და სისხლით. ქრისტიანეთა პასექი არის თვით ქრისტე, რომელმაც მისცა თავი თავის ჩვენი ცხოვრებისათვის. რამეთუ ზატიკად ჩვენდა, ჩვენთვის დაბიჯალ ქრისტე“ (ა კორინთ. 5, 6), იტყვის წმ. მოციქული პაველ.

ოოტა ხნის შემდეგ იესო ქრისტე შეიპყრეს ებრაელებმა, ჯვარს აცვეს იგი და შემდეგ დასაფლავეს. ქრისტე ხშირად ეტყოდა ხოლმე თავის მოწაფეებს, რომ იგი მესამე დღეს აღსდგება მკედრეთითა; ეს გაგონილი ჰქონდათ ებრაელებს და ეშინოდათ, რომ მოწაფეებს არ მოეპარათ ღამით ქრისტეს გვამი და მერე არ ეთქვათ, რომ იგი აღსდგა. რომ ეს არ მომხდარიყო, მათ დაადგეს დიდი ლოდი ქრისტეს საფლავს, დაბეჭდეს იგი და დაუყენეს მასზე ყარაულები, მაგრამ ყველა ეს გაფრთხილება ფუჭი შეიქმნა და მათ უფრო ცხადათ დაამტკიცეს ქრისტეს აღდგომა. მესამე დღეს ღამითმოზდა მიწის-ძერა, და ღვთის ანგელოსმა გადაუყარა ლოდი საფლავისაგან. ანგელოსის სახე იყო ელვის მსგავსი, ხოლო სამოსელი მისი სპეტაკ, როგორც თოვლი; ყარაულები შეშინდნენ და დავარდენ მიწაზე როგორც მკედრნი.

ᲓᲘᲓᲘᲡᲐ ᲐᲓᲦᲐ ᲓᲔᲓᲐᲝᲜ—ᲛᲔᲪᲔᲜᲐᲢᲘᲡᲐᲒᲠᲔᲚᲘᲜ ᲛᲝᲠᲔᲓᲔᲓᲘᲗ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲚᲘᲜ, ᲔᲑᲠᲐᲔᲚᲗᲐ ᲩᲐᲬᲧᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲜᲐᲮᲔᲚᲗᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ—ᲐᲦᲗᲐᲥᲜᲘᲡ ᲥᲔᲧᲜᲐᲡ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲥᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲝ ᲡᲘᲮᲐᲠᲣᲚᲘ?

ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ

შეგალი იესო ქრისტე, ლაზარეს აღდგომის შემდეგ მიეიდა იერუსალიმში პასექის დღესასწაულზე. მან იცოდა, რომ მოახლოებულნ იყო მისი ტანჯვა, ამიტომ მან ისურვა თავის მოწაფეებთან ერთად ძველი აღთქმის პასექის შეჭირვებაც; და იქვე სალმოზე შეასრულა ძველი აღთქმის პასექი: ზარეიბა მისი ხოროცით და სისხლით. ქრისტიანეთა პასექი არის თვით ქრისტე, რომელმაც მისცა თავი თავის ჩვენი ცხოვრებისათვის. რამეთუ ზატიკად ჩვენდა, ჩვენთვის დაბიჯალ ქრისტე“ (ა კორინთ. 5, 6), იტყვის წმ. მოციქული პაველ.

ᲝᲠᲛᲝᲪᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲘᲔᲡᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲨᲔᲘᲞᲧᲠᲔᲗ ᲔᲑᲠᲐᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, ᲯᲕᲠᲘᲡ ᲪᲘᲪᲕᲔᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲗᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲓᲐᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲔᲗ.

ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ᲔᲣᲧᲝᲕᲔᲓᲐ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲘᲒᲘ ᲐᲦᲓᲒᲔᲑᲐ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲐᲦᲓᲒᲔᲑᲐ ᲛᲙᲕᲓᲠᲔᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ; ᲔᲡ ᲒᲐᲒᲝᲜᲘᲚᲘ ᲰᲥᲝᲜᲓᲐᲗ ᲔᲑᲠᲐᲔᲚᲔᲑᲡ ᲓᲐ ᲔᲨᲘᲜᲝᲓᲐᲗ, ᲠᲝᲛ ᲘᲒᲘ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲛᲝᲞᲐᲠᲐᲗ ᲦᲐᲛᲘᲗ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲒᲕᲐᲛᲘ ᲓᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲐᲠ ᲔᲗᲥᲕᲐᲗ, ᲠᲝᲛ ᲘᲒᲘ ᲐᲦᲓᲒᲐ. ᲠᲝᲛ ᲔᲡ ᲐᲠ ᲛᲝᲮᲓᲐᲠᲘᲧᲝ, ᲛᲘᲗ ᲓᲐᲐᲓᲒᲔᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲚᲝᲚᲝᲠᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲡ, ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲔᲡ ᲘᲒᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲣᲧᲝᲜᲔᲡ ᲛᲐᲡᲖᲔ ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲘᲡ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲡ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲛᲧᲝᲤᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲤᲠᲗᲮᲘᲚᲔᲑᲐ ᲤᲣᲭᲘ ᲨᲔᲘᲥᲜᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗ ᲣᲤᲠᲝ ᲪᲮᲐᲓᲐᲗ ᲓᲐᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲡ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲐᲦᲓᲒᲝᲛᲐ. ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲦᲚᲝᲛᲝᲗᲛᲝᲫᲒᲐ ᲛᲘᲬᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲐ, ᲓᲐ ᲘᲦᲕᲔᲗ ᲦᲛᲘᲗᲘᲡᲐᲒᲐᲜ. ᲐᲜᲒᲔᲚᲝᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔ ᲘᲧᲝ ᲔᲚᲕᲘᲡ ᲛᲡᲒᲐᲕᲘᲡ, ᲮᲝᲚᲝ ᲡᲐᲛᲝᲡᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲘᲗᲔᲗᲔ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲗᲝᲕᲚᲘᲡ; ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲛᲘᲨᲘᲜᲓᲜᲔᲜ ᲓᲐ ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲜ ᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲙᲕᲓᲠᲜᲘ.

ᲓᲦᲔᲚᲝᲜ ᲐᲓᲦᲐ ᲓᲔᲓᲐᲝᲜ—ᲛᲔᲪᲔᲜᲐᲢᲘᲡᲐᲒᲠᲔᲚᲘᲜ ᲛᲝᲠᲔᲓᲔᲓᲘᲗ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲚᲘᲜ, ᲔᲑᲠᲐᲔᲚᲗᲐ ᲩᲐᲬᲧᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲜᲐᲮᲔᲚᲗᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ—ᲐᲦᲗᲐᲥᲜᲘᲡ ᲥᲔᲧᲜᲐᲡ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲥᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲝ ᲡᲘᲮᲐᲠᲣᲚᲘ?

ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ

ᲨᲔᲒᲐᲚᲘ ᲘᲔᲡᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲘᲔᲠᲣᲡᲐᲚᲘᲛᲨᲘ ᲛᲘᲔᲘᲔᲓᲘᲗ ᲞᲐᲡᲔᲥᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲤᲚᲘᲡᲐᲖᲔ. ᲛᲐᲜ ᲘᲪᲘᲪᲝᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲛᲝᲮᲓᲐᲠᲘᲧᲝ ᲘᲧᲝᲜᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲯᲕᲠᲘ, ᲐᲛᲘᲢᲝᲛᲘᲗ ᲛᲐᲜ ᲘᲡᲣᲠᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲔᲠᲗᲐᲠᲗᲘ ᲫᲕᲚᲘ ᲐᲦᲗᲐᲥᲜᲘᲡ ᲞᲐᲡᲔᲥᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ; ᲓᲐ ᲘᲥᲕᲔ ᲡᲐᲛᲔᲡᲐᲚᲖᲔ ᲛᲘᲡᲘ ᲮᲝᲠᲝᲪᲘᲗ ᲓᲐ ᲡᲘᲡᲮᲚᲘᲗ. ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲞᲐᲡᲔᲥᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲛᲐᲪ ᲛᲘᲡᲪᲐ ᲗᲐᲕᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲠᲐᲪ ᲓᲦᲔ ᲛᲝᲮᲓᲐ ᲠᲐᲛᲔᲗᲣ ᲐᲠᲐᲡᲬᲠᲐᲤᲘᲡᲐᲓᲐᲜ ᲔᲠᲗᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲘᲔᲡᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲙᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲡᲕᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲘᲛᲬᲐᲠᲔ ᲐᲦᲗᲐᲥᲜᲘᲡ ᲞᲐᲡᲔᲥᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲔᲑᲘ ᲓᲐᲓᲒᲔᲜᲔᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲚᲝᲚᲝᲠᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲡ, ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲔᲡ ᲘᲒᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲣᲧᲝᲜᲔᲡ ᲛᲐᲡᲖᲔ ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲘᲡ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲡ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲛᲧᲝᲤᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲤᲠᲗᲮᲘᲚᲔᲑᲐ ᲤᲣᲭᲘ ᲨᲔᲘᲥᲜᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲗ ᲣᲤᲠᲝ ᲪᲮᲐᲓᲐᲗ ᲓᲐᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲡ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲐᲦᲓᲒᲝᲛᲐ. ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲓᲦᲔᲡ ᲦᲚᲝᲛᲝᲗᲛᲝᲫᲒᲐ ᲛᲘᲬᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲐ, ᲓᲐ ᲘᲦᲕᲔᲗ ᲦᲛᲘᲗᲘᲡᲐᲒᲐᲜ. ᲐᲜᲒᲔᲚᲝᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔ ᲘᲧᲝ ᲔᲚᲕᲘᲡ ᲛᲡᲒᲐᲕᲘᲡ, ᲮᲝᲚᲝ ᲡᲐᲛᲝᲡᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲘᲗᲔᲗᲔ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲗᲝᲕᲚᲘᲡ; ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲛᲘᲨᲘᲜᲓᲜᲔᲜ ᲓᲐ ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲜ ᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲙᲕᲓᲠᲜᲘ.

ᲓᲦᲔᲚᲝᲜ ᲐᲓᲦᲐ ᲓᲔᲓᲐᲝᲜ—ᲛᲔᲪᲔᲜᲐᲢᲘᲡᲐᲒᲠᲔᲚᲘᲜ ᲛᲝᲠᲔᲓᲔᲓᲘᲗ ᲡᲐᲤᲚᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲔᲚᲘᲜ, ᲔᲑᲠᲐᲔᲚᲗᲐ ᲩᲐᲬᲧᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ-ᲫᲔᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲜᲐᲮᲔᲚᲗᲐ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ—ᲐᲦᲗᲐᲥᲜᲘᲡ ᲥᲔᲧᲜᲐᲡ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲐᲠᲘᲡ ᲥᲔᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲣᲙᲣᲜᲝ ᲡᲘᲮᲐᲠᲣᲚᲘ?

ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲘᲡᲐ

ᲨᲔᲒᲐᲚᲘ ᲘᲔᲡᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲘᲔᲠᲣᲡᲐᲚᲘᲛᲨᲘ ᲛᲘᲔᲘᲔᲓᲘᲗ ᲞᲐᲡᲔᲥᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲤᲚᲘᲡᲐᲖᲔ. ᲛᲐᲜ ᲘᲪᲘᲪᲝᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲛᲝᲮᲓᲐᲠᲘᲧᲝ ᲘᲧᲝᲜᲔᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲯᲕᲠᲘ, ᲐᲛᲘᲢᲝᲛᲘᲗ ᲛᲐᲜ ᲘᲡᲣᲠᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲝᲬᲐᲤᲔᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲔᲠᲗᲐᲠᲗᲘ ᲫᲕᲚᲘ

წაულმობთ პასქის ბრწყინვალე კვირას, არის ჩვენთვის ფრიად სასიხარულო და დიდებული ღღესასწაული. ეს ღღესასწაული გვარწმუნებს, რომ ჩვენც აღსდგებით და მივიღებთ საუკუნო ცხოვრებას, თუ ეერწმუნებით მკედრეთით აღდგომის ძრიხტეს. «ესე არს ნება მამაკლინებელისა ჩემისა, რათა ყოველი, რომელი ხედვიდეს ძესა და რწმენეს მასი, ჰქონდეს ცხოვრება საუკუნო; და მე აღვაგინო იგი უკანსკნელსა მას ღღესა» (იოან. 6, 40). როგორც ადამის შთამომავლნა, ჩვენ მივიღეთ ქვეყნიური ცხოვრება, სხეული, რომელიც ჰკედის და იქცევა მიწაზ; მაგრამ ქრისტეს ძალია სიცოდილეს, და, როგორც ძენი ქრისტესნი, ჩვენ მივიღებთ ზეციურს საუკუნო ცხოვრებას. «და ეითარცა იგი ადამის გამო ყოველნი მოჰკედებიან, ეგრეთცა ქრისტეს მიერ ყოველნი ცხოველ იქმნენ» (ი კორინ. XV, 22). მაგრამ საუკუნოდ ქრისტესთან რომ ეიცხოროთ ზეცათა შინა, ჩვენ უნდა გვიძლებდეს მისი სარწმუნოება ქვეყანაზე ცხოვრების დროს, ესე იგი უნდა გვიყვარდეს იგი, უნდა ესცდილნდეთ, რომ შეეიგებოთ და აღესრულოთ მისი ნება, ესთხოოთ მას შეშფოთა. «ეაეთუ ქრისტე თქენ შორის არს, იტყეს ნმიდა მოციქული პავლე, რომელმან იგი აღადგინა ქრისტე მკედრეთით, განაცხოველეს მოკედავნიცა (ეგე ხორცნი თქენნი, დამკედრებულსა მის მიერ თქენ შორის სულსა მისსა (რომაელ. 8, 11—12). და ქრისტე ყოველთათვის მოკედა, რათა ცხოველნი იგი არღარა თავთა თვისთათვის ცხოველ იყენენ, არამედ მათთვის მომკედარსა მის და აღდგომილსა» (ბ. კორ. V, 17).

მოციქულების დროიდგან პასქის ღღესასწაული სრულდება დიდებულად; მორწმუნენი ულოცავენ ერთმანეთს ქრისტეს მკედრეთით აღდგომას. ქრისტიანობის პირველ საუკუნეებში ცოტა განსხვავება იყო პასქის ღღესასწაულის დროის ეესახებ. ზოგნი ფიქრობენ, რომ ქრისტიანენი პასქის უნდა ღღესასწაულობდენ იმ დროს, როცა ებრაელები ღღესასწაულობდენ იმ დროს, როცა ებრაელები ღღესასწაულობდენ პასქის ღღესასწაულს, ესე იგი გაზადგულის ღღე და ღამის გასწორების პირველი თთვის თოთხმეტს; მაგრამ პირველ მსოფლიო კრებაზე დადგენილ იქმნა პასქის ღღესასწაულობა ებრაელთა პასქეის შემდეგ, რადგან ძრიხტეს აღდგომა მოხდა იუდეველის პასქეის შემდეგ.

ძველი აღთქმის პასქეის შესახებ აი რა დარიგება ეძლევეთ ებრაელებს: «და იყოს თქენდა ღღე ესე, სახსენებელად, და ღღესასწაულებდით. ღღესასწაული უფლისაი ყოველთა მომავთა ნათესავთა თქენთა სჯულად საუკუნო (გამოს. XII, 14). და იხარებდ მენ წინაშე უფლისა ღეთისა შენისა, შენ და ძენი შენნი, და ასულნი შენნი, მონა და ხმელი შენნი და ლევიანელნი იგი, რომელი დამკედრებულ იყოს ქალაქსა შენსა და მწირი იგი, ობოლი და ქერიი იგი, რომელი მყოფ იყოს თქენეს შორის ადგილსამას და მოიხმარო, რამეთუ შენცა დამონებულ იყავ მეგიპტელთა ქეეყანასა. (მეორე სჯულ. XIV, 11, 12)». მით უმეტეს უნდა ვეიბარიოდეს ჩვენ, ქრისტიანენს ეს ღღესასწაული, და სიყვარულით და ქველმოქმედებით უნდა დავამტკიცოთ ჩვენი მადლობა უფლისადმი, რომელმაც გვიხსნა ჩვენ უფრო სასტიკი მონობისაგან, ვინემ იყო ებრაელთათვის ეგვიპტელთა მონობა, და იხარებდეს ჩვენს შორის ობოლი და ქერიი და ტკბენნი და მწირი, ეიხიდგან ჩვენ ყველანი ძმანი ვართ და გამოსაცდელ ვართ საშაბრი ტაეფოობისაგან ქრისტეს ძერიფასი სისხლით, რომელმაც გვიბრძანა ჩვენ ვეიყვარდეს ერთმანეთი, როგორც მან შეგვიყვარა ჩვენ და ამით დავამტკიცოთ, რომ ჩვენ ეს ბრძანებაჲ ქრისტეს მოწაფენი ვართ.

სიტყვა ოთ.�მოგაზე.

ცხოვრებაში შესაწყენლად და კაცთა ნათესაობის კანეკრძნობად კაცი და ქალი ირწყვენ ერთი მეორეს, ალუფლებენ ერთი მეორეს ერთგულებას, შეერდებიან ანუ შეაკავშირებიან და ეწყვენ ერთად ცხოვრებსა, იცხონ ერთგულნენი კაცი და ქალი ერთის ლოდ-ქმანი. ქმანი და ცოლი ეწყვიან ორივენი ერთ და ამავე უფლება-ოფლებაზს, ეზიალნის ალზრდას და სხვ., ამიტომ ცოდ-ქმანი კიდევ ეწოდებინ მეუღლეებად. ქმანსა ტანსაცმელ წესით ცოდ-ქმრობის კეკეშრი უნდა ეეფიანსა მეუღლის მიერ ეკეკლესიაში, ანუ ხუსენან რომ ეთქეთ, კაცს და ქალს, რომელთაც ერთი მეორეს ალირჩეეს ეზეკეშრი ამისაკენ და სურო ეეყენენ მეუღლეებად, ეკეკლეს ეზეკეშრენი ეზ ერთის კანონიერნი, ეზამენ ერთნი ერთის ეზერთეებენ ეზეკეშრის ნინაალდეგ, ამიტომ რომ ცოდ-ქმრეფენ ეკეკლესის ეკეკლესიეს ეურთსეკენ თეთო ლეთის ნაეეა. მაგალეთი ცოდ ქმრი ალის და ალეკეკ ეკეკლესეს თეთონ ლეთის სასმოსეეში: «ალ ეკეკლესეს ეკეკნი ეკეკნი ალიეეე

ადამმა სთქვა: «ესე ძვალი ძვალთა ჩემთაგანი და ხორცი ხორცთა ჩემთაგანი, ამას ეწოდოს ცოლი, რამეთუ ქმრისა თჳისისაგან ვიმოღებულნეს ესე (ღმერთმან), ამისთჳს დატოვებოს კაცმან მამა თჳისი და დედა თჳისი და შეეერთოს (შეეერთოფეს)» ცოლსა თჳისსა და იყვნენ ორნივენი ერთ-ხორც (შეუქმ. 2, 23—24; ეფეს. 5, 30—32) ვითარცა ეზიარანი ორანი ერ, არამედ ერთ-ხორც: რა-მეანი ღმერთმან შეაერთა, კაცი ნუ განაშორებს (მთ. 10, 6; მკ. 19, 4—6). ადგილსა ო�დადგენილითა სჯულთაებრ ქორწინებასა, ანუ სჯულიერი ცოლ-ქმრობა, ანატომ ეოველად ქმაესტანეს, ვისცა ხუნს, შეეელოს იქორწინოს. ამისგან მოგებულია ბეკეე სწერს: «ᲙᲐᲪᲘᲗᲐ-ᲙᲐᲪᲘᲗ (თვითე

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲐᲠᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲨᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐᲜᲐᲛ, ᲠᲐᲛᲔᲚᲘᲗᲐᲪ ᲓᲐᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲜᲐᲡ ᲒᲘᲗᲮᲠᲗᲐ ᲡᲯᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲢᲧᲔᲑᲘᲡ (1 ᲙᲝᲠ. 14, 34). «ᲓᲝᲜᲔᲚᲘᲗ ᲗᲝᲗᲝᲗᲝᲗ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔ ᲓᲐᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲗᲘᲐᲜ, ᲒᲘᲗᲮᲠᲗᲐ ᲣᲤᲚᲘᲡᲐ... ᲓᲝᲜᲔᲚᲘᲡ ᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲓᲛᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ» (ᲒᲛᲒᲚ. 5, 22, 33; ᲙᲝᲚᲝᲡ. 3, 18, ᲗᲘᲛ. 2, 5). ᲘᲠᲛᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲒᲣᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲬᲔᲠᲐ (1 ᲞᲔᲢ. 3, 1). ᲓᲝᲜᲔᲚ-ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲛᲔᲠᲘᲡᲐ ᲛᲝᲜᲐᲗᲔᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲝᲜᲔᲚ-ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲛᲘᲣᲒᲠᲔᲚᲘᲡ, ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲠᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲐᲮᲐᲜᲔᲑᲓᲔᲡ. ᲡᲐᲡᲘᲛᲝᲜᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲠᲯᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲪᲘᲠᲔᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲠᲯᲕᲔᲚᲘᲡ: „ᲐᲠ ᲛᲘᲠᲜᲘᲡ“ (20, 14; ᲛᲐᲢᲗ. 18, 20). ᲛᲝᲪᲘᲜᲔᲚᲘᲡ ᲛᲐᲚᲚᲘ ᲬᲔᲠᲡ: «ᲒᲐᲚᲘᲚᲔᲚᲘᲡ (ᲒᲐᲚᲘᲚᲔᲚᲔᲑᲘ) ᲛᲝᲛᲐᲚᲘᲗ: ᲓᲝᲜᲔᲚᲘᲡ ᲓᲝᲜᲔᲚᲘ, ᲠᲐᲛᲔᲚᲘᲡ ᲥᲜᲘᲗ ᲒᲘᲠᲩᲘᲗ, ᲒᲐᲠᲩᲘᲗ ᲮᲠᲘᲩᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ, ᲓᲐᲛᲘᲡᲐ ᲠᲐᲛᲔᲚᲘᲡ ᲐᲮᲐᲜᲔᲑᲓᲔᲡ, ᲗᲘᲗᲝᲡᲐᲛ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲛ ᲮᲠᲘᲩᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐ ᲡᲘᲛᲠᲯᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲘᲪᲘᲠᲔᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲠᲯᲕᲔᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ